

Bang voor de beurs?

Angst voor verlies weerhoudt veel vermogenden te beleggen

Inleiding en inhoud

Kwart van huishoudens bezit meer dan € 50.000,-

Veel Nederlanders beschikken over een behoorlijk appeltje voor de dorst in de vorm van spaargeld en/of beleggingen. Ongeveer een kwart van de Nederlandse huishoudens bezit een financieel vermogen van meer dan € 50.000,- (vermogen exclusief de eigen woning en de daarop rustende hypotheekschuld). Als we de eigen woning buiten beschouwing laten, behoren deze huishoudens tot het 'rijkste kwart' van Nederland.

ING brengt rijkste kwart in kaart

Hoe staat dit 'rijkste kwart' ervoor? Wat doen deze huishoudens met hun geld? En waarom? In dit rapport brengt het ING Economisch Bureau deze groep visueel in kaart aan de hand van zeven stellingen.

'Vermogenden': meer dan € 50.000,-

Voor het gemak zullen Nederlandse huishoudens met een financieel vermogen van meer dan € 50.000,- in de rest van de presentatie als 'vermogenden' worden aangeduid. Met de term 'vermogen', wordt in het vervolg bedoeld op het *financieel* vermogen van huishoudens.

Het rijkste kwart van Nederland in zeven stellingen:

- 1 'Alle vermogenden beleggen'
- 2 'Vermogenden die niet beleggen zijn bang voor verlies'
- 3 'Vermogenden die alleen sparen gaan erop achteruit'
- 4 'Hoe hoger je vermogen, des te meer rendement'
- 5 'Vermogende beleggers zijn altijd kostenbewust'
- 6 'Vermogenden zijn vooral gericht op hun oude dag'
- 7 'Beleggen in cryptovaluta is populair onder vermogenden'

Stelling 1

'Alle vermogenden beleggen'

Wel meer dan gemiddeld, maar lang niet allemaal

Bijna één op de vijf huishoudens in Nederland belegt, blijkt uit cijfers van het CBS. Dit aandeel ligt bij vermogenden een stuk hoger, zo blijkt uit ons onderzoek. 60% van de huishoudens met meer dan € 50.000,- aan financieel vermogen belegt. Dit betekent dat een behoorlijke groep (40%) van de vermogenden geen beleggingen heeft.

De stelling is dus: **niet waar**

Hoopopgeleide vermogenden beleggen vaker

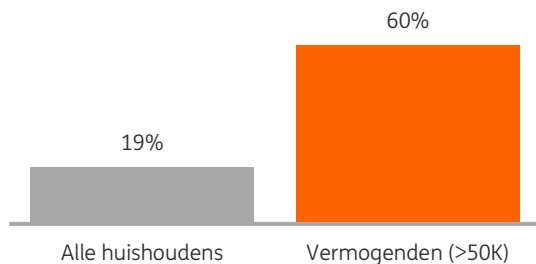
Het aandeel beleggers onder hoogopgeleide vermogenden is duidelijk hoger dan onder laag- en middelbaar opgeleiden. Vermogende huishoudens met een hoogopgeleide kostwinner beleggen in bijna twee van de drie gevallen. Bij laag- en middelbaaropgeleiden belegt slechts de helft van de vermogende huishoudens. Verder geldt: hoe groter het vermogen, des te groter de kans dat huishoudens beleggen: bij huishoudens met een financieel bezit van € 500.000,- belegt een grote meerderheid (83%), terwijl bij de groep € 50.000,- tot € 100.000,- een minderheid (46%) belegt.

Minder vermogen: minder vaak beleggen

Huishoudens met een groter vermogen beleggen daarbij ook een groter deel van dit vermogen. Beleggende huishoudens met meer dan € 500.000,- aan financieel vermogen hebben gemiddeld bijna 60% van dit vermogen belegd. Beleggende huishoudens met een financieel vermogens tussen de € 50.000,- en € 100.000,- beleggen gemiddeld net iets meer dan een derde.

Vermogenden beleggen wel meer, maar niet allemaal

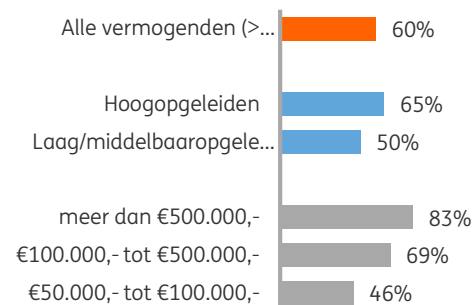
% van huishoudens die zelf beleggingen hebben

Bron: CBS, Kantar TNS, ING Economisch Bureau

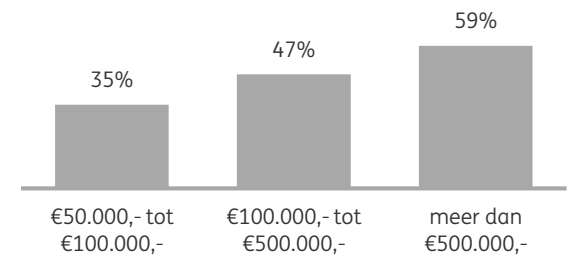
Hoogopgeleiden en zeer vermogenden beleggen vaker

% van vermogenden (>50K) die beleggen

Hoe hoger het vermogen, des te groter het beleggingsdeel

Gemiddeld aandeel van vermogen dat belegd is

‘Vermogenden die niet beleggen zijn bang voor verlies’

Risico op verlies verreweg de belangrijkste reden

40% van de vermogenden belegt dus niet. Ze geven daarvoor verschillende redenen. Verreweg de belangrijkste is het risico op geldverlies. Deze reden wordt door 44% genoemd als belangrijkste reden waarom ze niet beleggen. Maar liefst 56% noemt het als één van de redenen.

De stelling is voor de meerderheid dus: **waar**

Beleggers kunnen over het algemeen snel bij hun geld

Ook kennisgebrek of slechte ervaringen in het verleden vormen belangrijke drempels, zo geven respondenten aan. Voor één op de zes vermogende spaarders is ‘dan kan ik niet bij mijn geld’ één van de redenen om niet te beleggen. Bij de meeste aanbieders heeft de belegger echter altijd direct toegang tot zijn beleggingen.

Vrouwen ‘minder verstand van’ beleggen?

Vermogende vrouwen geven veel vaker dan mannen als reden om niet te beleggen dat ze hier geen verstand van hebben. Zouden vrouwen echt minder verstand van beleggen hebben of zouden ze simpelweg eerlijker zijn dan mannen? De vraag is überhaupt of een vermeende kennisachterstand zo problematisch hoeft te zijn. Gespecialiseerde aanbieders hebben die kennis over het algemeen wel. Daarnaast zijn er in verschillende mogelijkheden om beleggen minder ingewikkeld te maken, zo liet ING zien in [een eerdere studie](#).

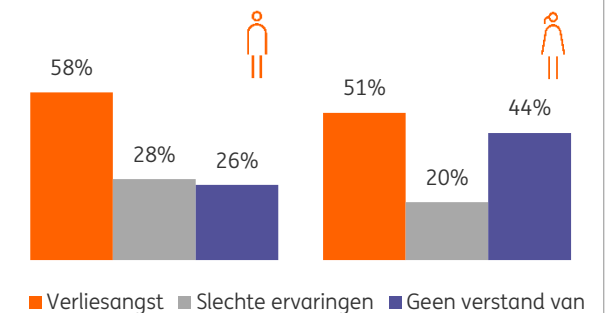
Risico op verlies voornaamste reden om niet te beleggen

% vermogenden die reden noemen om niet te beleggen

Vrouwen zeggen vaker geen verstand te hebben van beleggen

Top drie redenen voor vermogenden M/V om niet te beleggen

‘Vermogenden die alleen sparen gaan erop achteruit’

Sparen kost vermogenden geld

Beleggen wordt dus vaak gezien als risicovol. De kans op verlies van een deel van de inleg is immers aanwezig. Voor de meeste spaarders is dat niet het geval: de spaarinleg blijft van de spaarder*. Maar alle vermogenden hebben te maken met de vermogensrendementsheffing (ook wel vermogensbelasting genoemd). Voor alle alleenstaande vermogenden geldt dat de ontvangen spaarrente momenteel niet opweegt tegen de betaalde belasting. Voor vermogende paren is dit het geval wanneer ze meer dan €75.000,- op de spaarrekening hebben staan.

De stelling is voor veel vermogenden dus:

waar

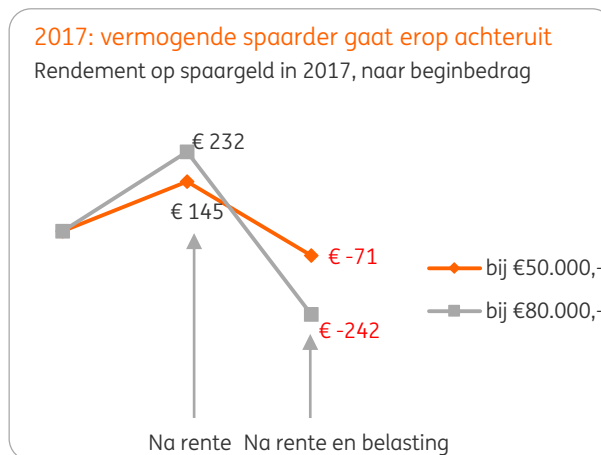
Vermogensbelasting in 2018 lager

De nieuwe regering heeft de vermogensbelasting voor belastingjaar 2018 gewijzigd. De vrijstelling wordt verhoogd van €25.000,- naar €30.000,- per persoon. Daarnaast worden de tarieven de facto verlaagd, doordat het forfaitaire rendement op spaargeld wordt gebaseerd op de recente spaarrenteontwikkeling (juli t-2 tot juni t-1). Deze twee maatregelen zorgen samen voor een lagere belastingdruk, vooral voor ‘kleine’ vermogenden.

* In het zeer uitzonderlijke geval dat een bank omvalt, worden spaarsaldi tot € 100.000,- per bank gedekt door het depositogarantiestelsel.

2017: vermogende spaarder gaat erop achteruit

Een alleenstaande spaarder met € 50.000,- op 1 januari 2017, kan aan het eind van dit jaar waarschijnlijk ongeveer € 145,- aan rente bijschrijven**. Hij betaalt echter ruim € 215,- aan vermogensbelasting. Zijn netto verlies komt uit op - €71,-. Deze vermogende verdient in 2017 dus niets met een jaar sparen, maar verliest geld. Hoe hoger het gespaarde bedrag, des te hoger dit verlies: een alleenstaande spaarder met €80.000,- zal in 2017 bijvoorbeeld een verlies maken van ruim €240,-.

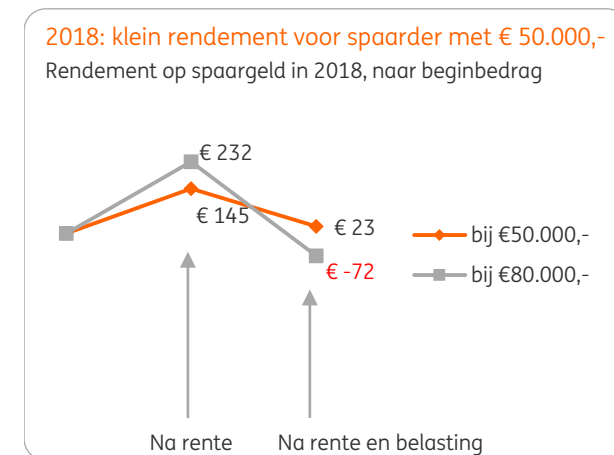

Bron: Rijksoverheid.nl, ECB, ING Economisch Bureau

** Aanname: gemiddelde spaarrente blijft in de rest van 2017 gelijk aan het huidige niveau.

In 2018 klein rendement voor spaarder met €50.000,-

Met de afgekondigde aanpassing van de vermogensbelasting zullen vermogenden in 2018 flink minder belasting betalen. Over vermogen van €30.000 tot €100.000,- zal in 2018 ongeveer 0,61% belasting moeten worden betaald***, in plaats van 0,86% uit 2017. Voor een alleenstaande met € 50.000,- zal het zo weer lonen om te sparen. Hij zal aan het eind zo'n €23,- overhouden***. Bij €80.000,- spaargeld is het rendement nog altijd negatief, maar wel een stuk minder negatief dan in 2017.

Bron: Rijksoverheid.nl, ECB, ING Economisch Bureau

** Aannames: gemiddelde spaarrente is in 2018 gelijk aan spaarrente in 2017. Forfaitair rendement op spaargeld daalt door aanpassing referentieperiode van 1,63% naar 0,37%.

‘Hoe hoger het vermogen, des te meer rendement’

Hoger vermogen = meer rendement...

Hoe hoger je vermogen, des te meer rendement je kunt behalen, stelt de Franse econoom Piketty. De vermogensrendementsheffing in Nederland is vanaf 2017 in belangrijke mate op deze gedachte gebaseerd. Huishoudens met een hoog vermogen betalen relatief meer belasting, omdat ze geacht worden meer rendement te behalen dan huishoudens met een lager vermogen.

...in het afgelopen jaar in ieder geval wel

Vermogende beleggers behaalden het afgelopen jaar naar eigen zeggen een rendement van gemiddeld 4,1% op hun beleggingen. Hoe hoger het vermogen, des te hoger dit rendement was.

De stelling is voor afgelopen jaar dus: **waar**

Alleen zeer vermogenden ‘halen’ forfaitair rendement

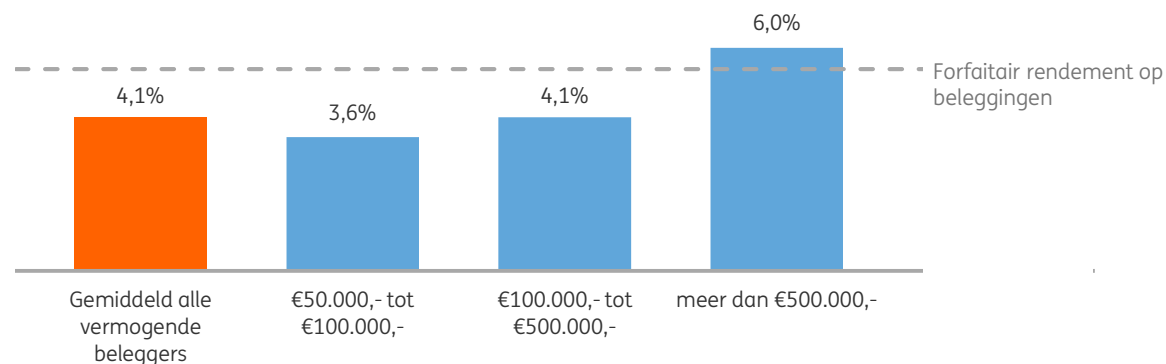
De vermogensbelasting gaat uit van een forfaitair rendement van 5,39% voor beleggingen. Dit percentage is het gemiddelde rendement op aandelen, obligaties en onroerende zaken over 15 jaar. Afgaande op de gerapporteerde rendementen bleef de gemiddelde vermogende belegger hier onder. Alleen huishoudens met meer dan €500.000,- haalden dit rendement. Zij rapporteerden gemiddeld 6% rendement op hun beleggingen.

Koerswinst van beursindices veel groter

De rendementen over het afgelopen jaar lijken laag, vergeleken met het koersverloop van beursindices. Zowel de AEX als de MSCI-index lieten koerswinsten van meer dan 10 procent zien. Veel beleggers zitten echter niet alleen in aandelen. Daarnaast drukken beleggingskosten het rendement.

Hoe hoger het vermogen, des te hoger het rendement

Gerapporteerd rendement op beleggingen in afgelopen 12 maanden

Bron: Rijksoverheid.nl, Kantar TNS, ING Economisch Bureau

Koerswinst AEX en MSCI-world indices in afgelopen 12 maanden:

> 10%

‘Vermogende beleggers zijn altijd kostenbewust’

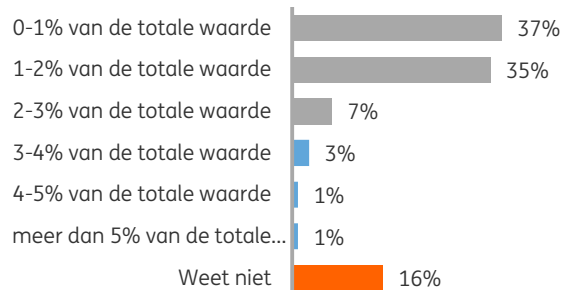
Behoorlijk verschil in kosten

De kosten van beleggen blijken uiteen te lopen. Ruim een derde (37%) is jaarlijks niet meer dan 1% van het belegd vermogen kwijt. Een vrijwel even grote groep (35%) betaalt tot 2% aan kosten. Een kleine groep (5%) is jaarlijks meer dan 3% aan kosten kwijt. Dit is flink hoger dan het gemiddelde. Bovendien weet één op de zes niet hoe hoog de kosten van hun beleggingen zijn. Zo is ruim 20% van de beleggers moeilijk als kostenbewust te betitelen.

De stelling is dus: **niet waar**

Ruim 20% heeft hoge kosten of geen kennis van kosten

Ingeschatte kosten per jaar, als % van totale waarde

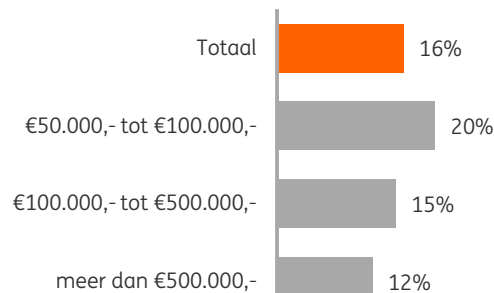

‘Kleine’ vermogenden kennen vaker kosten niet

Hoe lager het vermogen, hoe groter het aandeel beleggers dat de kosten niet kent. Toch kunnen jaarlijkse kosten een behoorlijke hap uit het beleggingsrendement nemen. Voor een kostenbewuste belegger kan vergelijken van aanbieders – en eventueel switchen – daarmee veel geld besparen.

Een op vijf kleinere vermogenden kent kosten niet

% van vermogende beleggers die kosten niet kennen

Meeste vermogenden honkvast

Toch zijn de meeste vermogende beleggers zeer trouw aan hun aanbieder. Bijna twee op de drie (65%) is nooit geswitcht naar een andere bank of broker. Voor degenen die dat wel hebben gedaan vormen lagere kosten of een actietarief wel de belangrijkste reden. Ook ontevredenheid met de oude aanbieder speelt vaak een rol.

Nooit geswitcht van bank/broker:

65%

‘Vermogenden zijn vooral gericht op hun oude dag’

Eigen oude dag is belangrijk voor vermogenden

Het belangrijkste doel van vermogen opbouwen blijkt het creëren van een aanvulling op het pensioen. Voor ruim 40% van de vermogenden is het de belangrijkste reden van hun vermogensopbouw, terwijl bijna 70% het als één van meerdere doelen aanduidt.

De stelling is voor veel vermogenden dus: **waar**

Vakanties of nieuwe auto vrijwel nooit belangrijkst

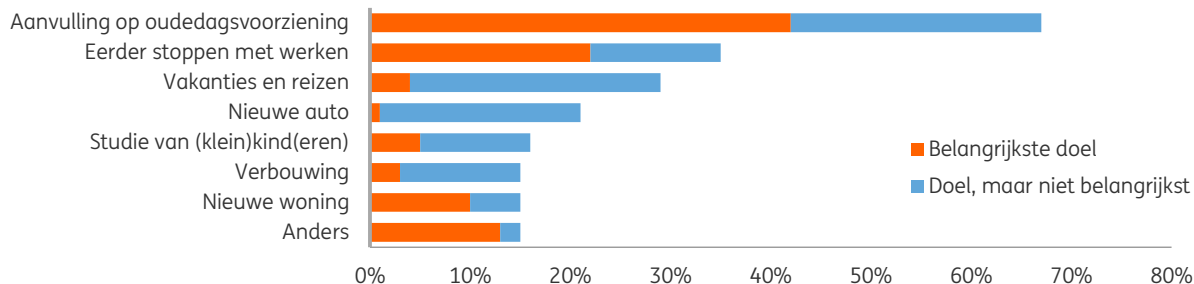
Eerder stoppen met werken volgt op gepaste afstand. Een nieuwe auto kopen of vakanties en reizen worden ook vaak genoemd als motief om vermogen op te bouwen, maar vrijwel nooit als belangrijkste reden. Een eigen woning wordt minder genoemd, maar is dan wel vaak het belangrijkste vermogensdoel. Dit speelt vooral bij jongeren.

Veel vermogenden denken ook aan familie

Toch zijn vermogenden niet alleen op zichzelf gericht als het gaat om hun vermogensopbouw. Zo is voor bijna 20% de studie van (klein)kind(eren) een vermogensdoel. Voor 5% is het zelfs het belangrijkste doel.

Aanvulling op eigen ouderdagsvoorziening belangrijkste doel

% van vermogenden dat doel noemt

Een op vijf vermogenden schonk voor woning kind of kleinkind

Daarbij helpen veel vermogenden hun familie op de woningmarkt: ruim één op de vijf vermogende huishoudens heeft in de afgelopen vijf jaar aan kinderen of kleinkinderen geld geschonken om een woning te kopen, of om af te lossen op de hypotheek. Gemiddeld schonken deze huishoudens zo'n € 43.000,- euro, waarbij huishoudens met zeer veel vermogen relatief meer schonken dan de 'kleine' vermogenden.

Een op vijf vermogende huishoudens hielp familie met schenking

% vermogenden dat (klein)kind(eren) hielp op woningmarkt in afgelopen vijf jaar

Gemiddeld geschonken bedrag

€ 43.000,-

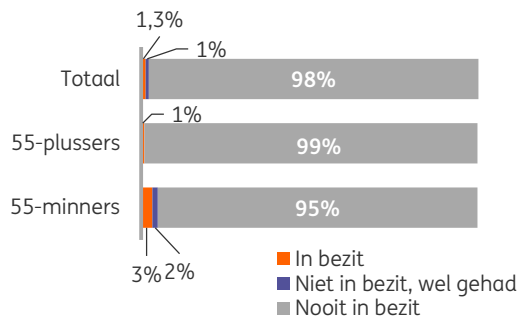
'Beleggen in cryptovaluta is populair onder vermogenden'

99% van vermogenden bezit geen cryptomunten

Vrijwel geen enkel vermogend huishouden heeft cryptomunten in bezit. Slechts 1% van hen belegt momenteel in bitcoins, ethereum, ripple of één van de vele andere cryptomunten. Hiermee wijken vermogenden niet af van de bevolking in zijn geheel. Vooral onder vermogende 55-plussers is beleggen in cryptomunten zeer zeldzaam. Bij 55-minners heeft een iets grotere groep (5%) er ervaring mee.

De stelling is dus: **niet waar**

Bitcoin ook onder vermogenden een randverschijnsel
% vermogenden dat bitcoins of andere cryptovaluta in bezit heeft of had

Waarde van cryptovaluta-portefeuille loopt sterk uiteen

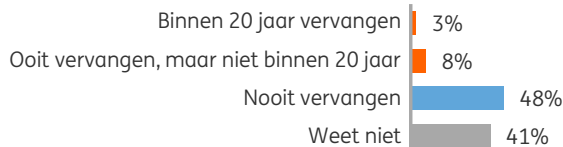
Bij de kleine groep vermogenden die cryptomunten in bezit heeft, blijft de waarde meestal beperkt tot enkele duizenden euro's. Maar er zijn grote verschillen: sommigen hebben slechts enkele honderden euro's aan bitcoins in bezit, terwijl er ook vermogenden zijn die goed zijn voor meer dan € 10.000,- van deze alternatieve munten.

Ruim één op tien ziet cryptomunten als de toekomst

Hoewel vrijwel niemand belegt in cryptomunten, is 11% toch van mening dat deze munten ooit het traditionele geld gaan vervangen. Het merendeel van deze groep denkt echter dat dit nog wel meer dan twintig jaar kan duren. 41% heeft geen idee of bitcoins de toekomst hebben of juist niet.

11% ziet toekomst voor cryptomunten

Cryptomunten zullen de nu bestaande 'gewone' muntsoorten...

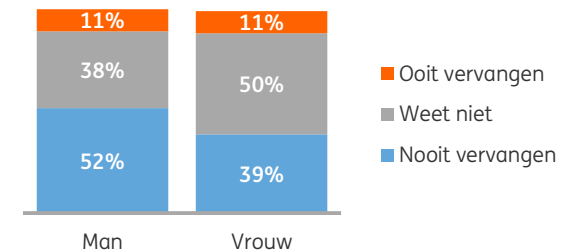

Mannen zekerder dan vrouwen

Vooral mannen zijn relatief vaak van mening dat cryptomunten bestaande muntsoorten nooit zullen vervangen. Ruim de helft van hen (52%) is die mening toegedaan. Vrouwen zijn minder zeker van hun zaak als het de toekomst van cryptomunten betreft. De grootste groep vrouwen (50%) weet het niet.

Mannen zijn stuk zekerder dan vrouwen: geen toekomst voor bitcoin

Cryptomunten zullen de nu bestaande 'gewone' muntsoorten...

Meer weten?

Senne Janssen

ING Economisch Bureau
senne.janssen@ing.nl

Met dank aan

Kantar TNS	Reg van Steen
ING	Marten van Garderen
ING	Lex Hoekstra
ING	Andrea de Graaf
ING	Matthijs Bootsma
ING	Anna Dijkman

Verantwoording en disclaimer

Deze publicatie is mede gebaseerd op representatief marktonderzoek onder 1.113 Nederlandse huishoudens met een financieel vermogen hoger dan € 50.000,- uitgevoerd door Kantar TNS (voorheen TNS Nipo). Tenzij anders gemeld vormt dit onderzoek de bron voor de data in de grafieken

De in deze publicatie neergelegde opvattingen zijn gebaseerd op de door ING vergaarde informatie en door ING betrouwbaar geachte bronnen. Deze gegevens zijn op zorgvuldige wijze in onze analyses verwerkt. Noch de ING, noch medewerkers van de bank kunnen aansprakelijk worden gesteld voor de in deze publicatie eventueel aanwezige onjuistheden.

Aan de verstrekte informatie kunnen geen rechten worden ontleend. ING aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor de inhoud van de publicaties of voor informatie die op of via de sites wordt verstrekt. Auteursrecht en rechten ter bescherming van gegevensbestanden zijn van toepassing op deze publicatie. Niets in deze publicatie mag worden gereproduceerd, verspreid of gepubliceerd zonder de uitdrukkelijke vermelding van de ING als bron van deze informatie. De afnemer van deze informatie is verplicht aanwijzingen van de ING betreffende het gebruik van de informatie op te volgen. Nederlands recht is van toepassing.

ING is een wereldwijd actieve financiële instelling met een sterke Europese basis die bancaire diensten aanbiedt via haar werkmaatschappij ING Bank. De doelstelling van ING Bank is om mensen in staat te stellen steeds een stap voorop te blijven lopen, zowel privé als zakelijk. De meer dan 51.000 werknemers van ING Bank bieden diensten op het gebied van particulier en zakelijk bankieren aan klanten in meer dan 40 landen.

De aandelen ING Groep staan genoteerd aan de beurs van Amsterdam (INGA NA, INGA.AS), de beurs van Brussel en aan de New York Stock Exchange (ADR's: ING US, ING.N).

Duurzaamheid maakt integraal deel uit van de bedrijfsstrategie van ING. Dit blijkt uit de opname van de aandelen ING in de FTSE4Good-index alsmede in de Dow Jones Sustainability Index (Europe en World), waarin ING tot de meest toonaangevende bedrijven in de bancaire sector behoort.